

عنوان مقاله:

بررسی سه برهان سلمی، ترسی و حفظ النسبه در اثبات تناهی ابعاد با تکیه بر دیدگاه ملا عبدالرزاق لاهیجی

محل انتشار:

دو فصلنامه تأملات فلسفی، دوره 9، شماره 23 (سال: 1398)

تعداد صفحات اصل مقاله: 33

نویسندگان:

سید رضا موزن - دانش آموخته دکتری، گروه فلسفه و کلام اسلامی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران

محمد مهدی مشکاتی - گروه فلسفه و کلام اسلامی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه اصفهان

خلاصه مقاله:

چکیده تناهی ابعاد پیش فرض تصدیقی بسیاری از رهیافت های فلسفی است. بر این اساس فیلسوفان مسلمان به این مساله توجه بسیار نشان داده اند. تنها ملاصدرا در چهار بحث مهم اثبات محرک بلا متحرک، اثبات واجب الوجود، اثبات ملائکه عقلی، فرق بین جسم زمینی و اخروی از تناهی ابعاد به عنوان مقدمه استدلال استفاده کرده است. اما تبار و ساختار این مساله به درستی مشخص نیست. عده ای این مساله را در طبیعیات و عده ای آن را در الهیات دسته بندی کرده اند. میرداماد بر کسانی که این مساله را جزء طبیعیات دانسته اند تاخته است. قوشجی بر سه دلیل اثبات کننده آن (سلمی، ترسی و حفظ النسبه) اشکال وارد می کند. این مقاله با تکیه بر دیدگاههای عبدالرزاق لاهیجی تناهی ابعاد را می کاود. ابتدا ساختار دقیق این مساله را تحلیل می کند و صورتبندی دقیق مساله را نشان می دهد تا از کژتابی و ابهام زبانی و ذهنی مساله را بپیراید. پس از آن این مساله را تبارشناسی می کند. این نوشتار نشان می دهد بهتر است این مساله در تعلیمات مورد بررسی قرار گیرد لاهیجی از میان سه برهان اثبات کننده تنها برهان حفظ نسبت را خالی از هر خللی می شناسد و دو برهان دیگر را اخص از مدعا می داند. با این حال اشکالات قوشجی را رد می کند. این مقاله تطورات علمی در این سه برهان را رصد می کند و به عنوان نوآوری در استدلال آوری آن را گزارش می کند.

کلمات کلیدی:

(1) عبدالرزاق لاهیجی، (2) برهان سلمی، (3) برهان ترسی، (4) برهان حفظ النسبه

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1009513>

